

Veřejná konzultace k revizi pravidel autorského práva v EU

Obsah

I.	Úvod	2
A.	Kontext konzultace	2
B.	Jak předložit odpovědi na tento dotazník	3
C.	Ochrana údajů	3
II.	Práva a fungování jednotného trhu	7
A.	Proč není možné k mnoha internetovým obsahovým službám mít přístup odkudkoli v Evropě?	7
B.	Je nutné zajistit jednoznačnější přehled o tom, co všechno je třeba schválit (nebo neschválit) při digitálním přenosu?	10
1.	Akt „zpřístupnění“	10
2.	Dvojí právo v jednom aktu užití	11
3.	Odkazy a prohlížení	12
4.	Stahování digitálního obsahu do vlastnictví	13
C.	Registrace děl a jiných předmětů ochrany – je to dobrý nápad?	13
D.	Jak zlepšit užívání a interoperabilitu identifikátorů	14
E.	Doba ochrany – je přiměřená?	15
III.	Omezení a výjimky na jednotném trhu	15
A.	Přístup k obsahu v knihovnách a archivech	18
1.	Uchování a archivace	19
2.	Přístup ke knihovním fondům z míst mimo knihovnu	20
3.	E-půjčování	21
4.	Masová digitalizace	22
B.	Výuka	23
C.	Výzkum	24
D.	Osoby s postižením	25
E.	Vytěžování textů a dat	26
F.	Uživatelsky generovaný obsah	28
IV.	Soukromé kopírování a reprografie	30
V.	Spravedlivá odměna pro autory a výkonné umělce	33
VI.	Respektování práv	34
VII.	Jednotná ochrana autorského práva v EU	35
VIII.	Jiné otázky	36

I. Úvod

A. *Kontext konzultace*

Během posledních dvou desetiletí se díky digitální technologii a internetu změnilы způsoby tvorby, distribuce a zpřístupňování obsahu. Těm, kdo tvoří a produkují obsah (např. film, román, píseň), se naskýtají nové možnosti a příležitosti. A totéž platí pro nové i dosavadní distribuční platformy, pro instituce typu knihoven, pro činnosti, jako je např. výzkum, i pro občany, kteří dnes počítají s tím, že k obsahu budou mít přístup – pro informační, vzdělávací i zábavní účely – bez ohledu na zeměpisné hranice.

Nové prostředí ale přináší i nové výzvy. Trh se například musí adaptovat na stále nové formy distribuce a užití. Reagovat musí také zákonodárci, kteří musí systém práv i jejich omezování a vynucování udržovat na výši doby, což znamená, že musí systém přizpůsobovat novému prostředí. Tato konzultace se zaměřuje právě na úkol zákonodárců: zajistit, aby autorskoprávní předpisový rámec EU nadále plnil svůj účel v digitálním prostředí – aby podporoval tvorbu a inovaci, umožňoval plné využití možností plynoucích z jednotného trhu, napomáhal růstu ekonomiky a jejímu investičnímu rozvoji a přispíval k rozvíjení kulturní rozmanitosti.

Ve svém „Sdělení o obsahu na jednotném digitálním trhu“¹ vytyčila Komise dva paralelní postupy: první z nich je zaměřen na dovršení současných snah o revizi a modernizaci legislativního rámce autorského práva v EU^{2 3} s tím, že v roce 2014 se rozhodne, zda budou podány návrhy na legislativní reformu; druhý z nich je zaměřen na snazší nalézání účelných řešení, vycházejících z průmyslové praxe a z dialogu zainteresovaných subjektů na téma „Licence pro Evropu“ se zaměřením na otázky, u nichž se předpokládalo, že dosažení rychlého pokroku je nutné a možné.

Proces probíhající pod názvem „Licence pro Evropu“ nyní končí⁴. Komise vítá praktická řešení, která v této souvislosti navrhly zainteresované subjekty, a hodlá sledovat další postup. Záruky (závazné přísliby) byly získány od zainteresovaných subjektů ve všech čtyřech pracovních skupinách (ve skupině pro přeshraniční přenositelnost služeb; pro obsah generovaný uživatelem; pro audiovizuální a filmové dědictví; a pro vytěžování textů a dat). Komise celkově předpokládá, že tyto přísliby budou dalším krokem k vytvoření příznivějšího uživatelského prostředí, a že tomu tak bude v nejrůznějších situacích. Komise také bere na vědomí, že ve dvou skupinách – pro obsah generovaný uživatelem a pro vytěžování textů a dat – se zúčastněné zainteresované subjekty neshodly ani na otázkách k řešení, ani na výsledcích. K diskusi a výsledkům procesu „Licence pro Evropu“ se bude také přihlížet při revizi legislativního rámce.

Součástí revizního procesu je i nynější veřejná konzultace, kterou Komise zahajuje k tématům stanoveným ve Sdělení o obsahu na jednotném digitálním trhu, tj. „*teritorialita na vnitřním trhu, harmonizace, omezení autorského práva a výjimky z něj v digitální éře; roztříštěnost trhu EU s autorským právem; a jak zlepšit účinnost a účelnost vymáhání autorského práva a zároveň podpořit legitimitu v širším kontextu reformy autorského práva*“. Jak bylo zdůrazněno v závěrech ze zasedání Evropské rady v říjnu 2013⁵, „*Poskytování digitálních*

¹ KOM (2012)789 v konečném znění, 18/12/2012.

² Vyhlášeno ve strategii „Jednotný trh práv duševního vlastnictví: KOM (2011)287 v konečném znění 24/05/2011.

³ „...který vychází z tržních studií a posouzení dopadů a návrhů právních předpisů“, jak se uvádí ve Sdělení (2012) 789.

⁴ Viz „Licences for Europe – ten pledges to bring more content online“ [Licence pro Evropu – deset záruk za více obsahu online]: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/licences-for-europe/131113_ten-pledges_en.pdf.

⁵ EUCO 169/13, 24/25 October 2013.

služeb a obsahu v rámci jednotného trhu vyžaduje, aby byl zaveden systém autorského práva odpovídající digitálnímu věku. Komise proto na jaře roku 2014 dokončí svůj průzkum rámce EU pro autorská práva. Je důležité modernizovat evropský systém autorských práv, a stejně tak i usnadnit poskytování licencí, avšak současně je třeba zajistit vysokou úroveň ochrany práv duševního vlastnictví a zohledňovat kulturní rozmanitost“.

Tato konzultace vychází z dřívějších konzultací a veřejných jednání, zvláště těch, která se týkala „Zelené knihy o autorském právu ve znalostní ekonomice“⁶, „Zelené knihy o online distribuci audiovizuálních děl“⁷ a „Obsahu Online“⁸. Tyto uvedené konzultace byly cenným zdrojem zpětné vazby od zainteresovaných subjektů k celé řadě otázek v širokém tematickém záběru – od teritoriality autorského práva a možností překonat tuto teritorialitu, přes výjimky pro šíření znalostí online až po odměňování nositelů práv, především pak v audiovizuálním odvětví. Svoje názory uváděli zainteresované subjekty představující všechny fáze hodnotového řetězce včetně nositelů práv, distributorů, spotřebitelů a příslušníků akademické obce. Názory na nejvhodnější další postup při řešení jednotlivých otázek se široce různily. Po „Zelené knize o autorském právu ve znalostní ekonomice“ následovalo Sdělení. Odpovědi na „Zelenou knihu o online distribuci audiovizuálních děl“ poskytly východiska k následné diskusi na téma směrnice o kolektivní správě autorského práva a také k procesu nynější revize.

B. Jak předložit odpovědi na tento dotazník

Laskavě zašlete odpovědi **do 5. února 2014** ve formátu word nebo pdf na e-mailovou adresu GŘ pro vnitřní trh a služby: **markt-copyright-consultation@ec.europa.eu**. Vezměte laskavě na vědomí, že odpovědi poslané po tomto termínu se nebudou brát v úvahu.

Tato konzultace je určena pro různé kategorie zainteresovaných subjektů. U každé otázky se v možném rozsahu uvádí, které kategorie (kategorií) respondentů se daná otázka nejspíše týká (anotace v závorce před samotnou otázkou). Respondenti by přesto měli pokud možno odpovědět na každou z otázek. Na druhé straně však upozorňujeme, že kromě identifikace respondenta není žádná z otázek povinná. Přijatelné budou i odpovědi reagující jen na část otázek.

Odpovědi laskavě uveďte přímo v tomto konzultačním dokumentu. U otázek typu „Ano/Ne/Žádný názor“ laskavě uveďte odpověď **tučným** písmem a podtrhněte ji, abychom bez potíží zjistili, kterou odpověď jste zvolili.

Odpovědi na otázky laskavě vztahujte k situaci v členských státech EU. ***Kde to bude možné, tam laskavě také uveďte, jaký dopad budou Vámi uvedené možnosti mít z hlediska nákladů, příležitostí a výnosů.***

Materiály veřejné konzultace jsou k dispozici v angličtině, avšak odpovědi můžete zaslat v kterémkoli z 24 oficiálních jazyků EU.

C. Ochrana údajů

Příspěvky získané v tomto kole konzultací i souhrnná zpráva, kde budou prezentovány odpovědi ve statistické a agregované podobě, budou zveřejněny na webové stránce GŘ pro vnitřní trh (DG MARKT).

⁶ KOM(2008) 466/3, http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-info/index_en.htm#maincontentSec2.

⁷ KOM(2011) 427 v konečném znění, http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2011/audiovisual_en.htm.

⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/content_online_en.htm.

Veďte laskavě na vědomí, že všechny došlé příspěvky budou zveřejněny spolu s identitou osoby, od níž byl příspěvek získán (tj. příspěvatele), pokud příspěvatel neuvede námitku, že by zveřejnění jeho osobních údajů poškodilo jeho legitimní zájmy. V takovém případě bude příspěvek na základě příspěvatele výslovné žádosti zveřejněn v anonymní formě. Jinak příspěvek nebude zveřejněn vůbec a ani jeho obsah nebude pojat do souhrnné zprávy.

Přečtěte si také laskavě naše prohlášení o ochraně údajů – [Privacy statement](#).

UVEĎTE LASKAVĚ SVOJI TOTOŽNOST:

Jméno:

.....
.....

Organizace (například nevládní organizace, obchodní sdružení, komerční podniky) necht' v zájmu transparentnosti poskytnou veřejnosti relevantní informace tím, že se zaregistrují u Rejstříku zástupců zájmových skupin [Interest Representative Register] a přijmou jeho etický kodex.

- Jste-li jako organizace už registrováni, uveďte zde laskavě svoje identifikační číslo. V takovém případě se bude mít za to, že Váš příspěvek reprezentuje názory celé organizace.

.....
.....

- Není-li Vaše organizace registrována, [máte nyní příležitost se registrovat](#). Odpovědi od organizací, které nejsou registrovány, budou uvedeny samostatně zvlášť.

Chcete-li svoji odpověď předložit anonymně, pak to zde (níže) laskavě uveďte tak, že podtrhnete následující odpověď:

- Ano, chci svou odpověď předložit anonymně.

TYP RESPONDENTA (Laskavě podtrhněte správnou variantu):

- € **Koncový uživatel/spotřebitel** (např. uživatel internetu, čtenář, předplatitel služeb hudební nebo audiovizuální povahy, pracovník výzkumu, student) **NEBO zástupce koncových uživatelů/spotřebitelů**
→ pro účely tohoto dotazníku: dále jen (běžně v otázkách) „**koncový uživatel/spotřebitel**“

- € **Institucionální uživatel** (např. škola, univerzita, výzkumné středisko, knihovna, archiv) **NEBO zástupce institucionálních uživatelů**
→ pro účely tohoto dotazníku: dále jen (běžně v otázkách) „**institucionální uživatel**“

- € **Autor/výkonný umělec NEBO zástupce autorů/ výkonných umělců**

- € **Vydavatel/producent/vysílatel NEBO zástupce vydavatelů/producentů/vysílatelů**
→ pro účely tohoto dotazníku obě posledně jmenované kategorie: dále jen (běžně v otázkách) „**nositel práv**“

- € **Zprostředkovatel/distributor/poskytovatel (provozovatel) jiných služeb** (např. poskytovatel online služeb hudební nebo audiovizuální povahy, provozovatel herní platformy, sociálních médií, internetového vyhledávače, firma v oblasti informačních a komunikačních technologií) **NEBO zástupce zprostředkovatelů/distributorů/ poskytovatelů (provozovatelů) jiných služeb**
→ pro účely tohoto dotazníku: dále jen (běžně v otázkách) „**poskytovatel služeb**“

- € **Organizace kolektivní správy**

- € **Veřejný úřad**

- € **Členský stát**

- € **Jiné** (laskavě vysvětlete):
.....
.....

II. Práva a fungování jednotného trhu

A. *Proč není možné k mnoha internetovým obsahovým službám mít přístup odkudkoli v Evropě?*

[Teritoriální rozsah práv spojených s digitálním přenosem a segmentací trhu na základě licenčních smluv]

Nositelé práv – např. spisovatelé, zpěváci, hudebníci – nemají v rámci celé Evropské unie jednotnou ochranu. Na ochranu těchto práv má každý členský stát balík práv na národní úrovni. Tato práva byla z valné části harmonizována existujícími směrnicemi EU. Některé rozdíly však přetrvávají a geografická působnost těchto práv se omezuje na teritorium členských států, které je udělují. Autorská práva tedy mají teritoriální charakter v tom smyslu, že jsou získávána a vynucována v různých státech různě podle příslušné národní legislativy⁹.

Kdo šíří po internetu obsah chráněný autorským právem (například hudební streamovací služba nebo internetový prodejci knih), ten ke své činnosti v zásadě potřebuje povolení pro každé státní území, na kterém předává (komunikuje) obsah veřejnosti. Nositelé práv samozřejmě mají možnost udělit multiteritoriální nebo panevropskou licenci, podle které lze obsahové služby poskytovat v několika členských státech EU a přes hranice. Pro snazší udělování multiteritoriálních licencí byla na úrovni EU učiněna celá řada kroků – např. návrh směrnice o kolektivní správě autorského práva¹⁰, která by měla značně ulehčit vydávání multiteritoriálních licencí na hudební díla pro služby online¹¹; nebo strukturovaný dialog zainteresovaných stran „Licence pro Evropu“¹²; nebo trhem iniciované snahy, např. průběžně pokračující práce v rámci iniciativy Linked Content Coalition¹³, usilující o snazší určení nositelů práv.

Dialog „Licence pro Evropu“ řešil především konkrétní otázku přeshraniční přenositelnosti, tj. možnost, aby spotřebitelé s online službami předplacenými ve vlastním členském státě měli k těmto službám přístup i během dočasného pobytu v jiných členských státech. Zástupci audiovizuálního odvětví díky této iniciativě vydali společné prohlášení potvrzující jejich odhodlání nadále usilovat o další rozvoj přeshraniční přenositelnosti¹⁴.

Bylo sice dosaženo značného pokroku, ale problémy s přeshraničním poskytováním služeb a s přístupem k těmto službám nadále přetrvávají. Nejzřetelněji se projevují u spotřebitelů, kteří chtějí využívat služby poskytované v jiných členských státech, než kde mají bydliště. Ne všechny online služby jsou k dispozici ve všech členských státech, a spotřebitelé, kteří chtějí takových služeb užívat před hranice, narážejí na problémy. To se v některých případech stává konec konců i tehdy, když je „tatáž“ služba k dispozici ve všech členských státech – spotřebitel má přístup jen ke své „národní“ službě, a když se pokusí o přístup k „téže“ službě v jiném členském státě, je přesměrován na službu určenou pro jeho domovský stát.

⁹ Tento princip byl při několika příležitostech potvrzen Soudním dvorem EU.

¹⁰ Návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 11. července 2012 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu, KOM(2012) 372 v konečném znění.

¹¹ Organizace kolektivní správy hrají významnou úlohu ve správě online práv k hudebním dílům – na rozdíl od situace, kdy licence na online-práva udílejí přímo nositelé těchto práv, např. producenti filmů nebo nahrávek, nebo vydavatelé novin či knih.

¹² Informace lze nalézt na webové stránce: <http://ec.europa.eu/licences-for-europe-dialogue/>.

¹³ Další informace lze nalézt na webové stránce <http://www.linkedcontentcoalition.org/>.

¹⁴ Viz dokument „Licences for Europe – ten pledges to bring more content online“ [Licence pro Evropu – deset záruk za více obsahu online]: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/licences-for-europe/131113_ten-pledges_en.pdf.

Částečnou příčinou této situace může být teritorialita práv a také obtíže spojené s vypořádáním (clearingem) práv v různých teritoriích. Příčinou některých problémů (odepření vstupu, přesměrování) mohou také být ujednání licenčních smluv mezi nositeli práv a distributory a/nebo mezi distributory a koncovými uživateli.

Jde tedy především o to, zda je třeba ve střednědobém výhledu¹⁵ přijmout na evropské úrovni opatření (legislativní i nelegislativní, včetně řešení iniciovaných trhem) ke zvýšení přeshraniční dostupnosti obsahových služeb na jednotném trhu při současném zajištění náležité ochrany nositelů práv.

1. [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel:] Měli jste někdy problémy při pokusu o přístup k online službám v některém členském státě EU mimo Váš domovský stát?

ANO – Laskavě uveďte příklady a označte přitom členský stát, odvětví (sektor) a druh obsahu (např. prémiový obsah, jako určité filmy a televizní seriály, audiovizuální obsah obecně, hudba, e-knihy, časopisy a noviny, hry, aplikace a jiný software).

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

2. [Především jste-li poskytovatel služeb:] Měli jste někdy problémy, když jste se pokusili poskytnout služby online přes hranice v rámci EU?

ANO – Laskavě vysvětlete, zda jsou tyto problémy podle Vašich zkušeností spojeny s autorským právem nebo s jinou problematikou (například s podnikatelskými rozhodnutími souvisejícími s náklady na poskytování služeb přes hranice nebo s dodržováním jiných zákonů, např. na ochranu spotřebitelů). Laskavě uveďte příklady a označte přitom členský stát, odvětví (sektor) a druh obsahu (např. prémiový obsah, jako určité filmy a televizní seriály, audiovizuální obsah obecně, hudba, e-knihy, časopisy a noviny, hry, aplikace a jiný software).

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

3. [Především jste-li nositel práv nebo jste organizace kolektivní správy:] Jak často jste žádání o udělení multiteritoriálních licencí? Je-li to možné, uveďte laskavě počet takových žádostí do roka a připojte příklady s uvedením členského státu, odvětví (sektoru) a druhů obsahu.

[Otevřená otázka]

.....
.....

¹⁵ Pokud jde o možná dlouhodobá opatření, například přijetí jednotného evropského kodexu autorského práva (založení jednotné ochrany autorského práva), viz kapitola VII tohoto konzultačního dokumentu.

4. Jestliže jste v odpovědích na kteroukoli z výše uvedených otázek uvedli nějaké problém(y), naznačte laskavě, jak by bylo nejvhodnější je řešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

5. [Především jste-li nositel práv nebo jste organizace kolektivní správy:] Existují důvody, proč byste i v případech, kdy jste nositeli práv pro všechna příslušná teritoria, nadále považovali za nutné nebo oprávněné zavést vůči některému poskytovateli služeb teritoriální restrikce (aby například určitý obsah byl v určitých evropských zemích nedostupný)?

ANO – Laskavě vysvětlete s uvedením příkladů

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

6. [Především jste-li například vysílatel nebo poskytovatel služeb:] Existují důvody, proč byste i v případech, kdy jste získali veškerá potřebná práva vůči všem příslušným teritoriím, nadále považovali za nutné nebo oprávněné zavést vůči některému příjemci služeb teritoriální restrikce (například s cílem přeměrovat spotřebitele na jinou webovou stránku, než tu, na niž se pokouší dostat)?

ANO – Laskavě vysvětlete s uvedením příkladů

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

7. Domníváte se, že je zapotřebí dalších opatření (legislativních i nelegislativních, včetně řešení iniciovaných trhem) na úrovni EU ke zvýšení přeshraniční dostupnosti obsahových služeb na jednotném trhu při současném zajištění náležité ochrany nositelů práv?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

B. Je nutné zajistit jednoznačnější přehled o tom, co všechno je třeba schválit (nebo neschválit) při digitálním přenosu?

[Definice práv souvisejících s digitálním přenosem]

Unijní rámec ochrany autorského práva a práv souvisejících v digitálním prostředí je z valné části zakotven ve Směrnici 2001/29/ES¹⁶ o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Dalšími evropskými směrnicemi, které v této oblasti platí pro online prostředí, jsou směrnice týkající se ochrany softwaru¹⁷ a databází¹⁸.

Směrnice 2001/29/ES harmonizuje práva autorů a nositelů souvisejících práv¹⁹, která mají zásadní význam pro přenos digitálních kopií děl (např. e-knih) a jiných předmětů ochrany (např. záznamů ve formátu MP3) přes internet nebo prostřednictvím podobných digitálních sítí.

Na digitální přenos se nejvíce vztahuje právo na rozmnožování díla, tj. právo udělit svolení nebo zakázat pořizování kopií²⁰ (což je důležité zejména na začátku přenosu – např. nahrávání digitální kopie díla na server s cílem zpřístupnit dílo – a na konci pak u uživatele – např. když si uživatel stáhne digitální kopii díla) a dále právo sdělovat/zpřístupňovat dílo veřejnosti: tedy právo udělit svolení nebo zakázat šíření děl po digitálních sítích²¹. Tato práva jsou v digitálních přenosech ze své podstaty navzájem spojena a to i ono se musí vypořádat [must be cleared].

1. Akt „zpřístupnění“

Směrnice 2001/29/ES nespécifikuje, co je kryto právem zpřístupnění (např. nahrávání, přístupnost pro veřejnost, příjem ze strany veřejnosti), ani kde k aktu zpřístupnění dochází. Tato skutečnost nevyvolává žádné otázky, dokud je akt zpřístupnění omezen na jedno určité teritorium. Otázky ale vzniknou, když digitální přenos pokrývá více teritorií a je nutné vypořádat příslušná práva (Dochází k aktu zpřístupnění pouze v zemi, kde bylo provedeno nahrávání? Nebo v každé ze zemí, kde je obsah potenciálně přístupný? Nebo v každé ze zemí, kde se konkrétně uskutečňuje přístup k dílu?). Z nejnovější judikatury Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že zásadním kritériem bude „cílení“ na veřejnost v určitém členském státě²². Podle tohoto pojetí dochází k aktu s významem z hlediska autorského práva přinejmenším v těch zemích, na které „cílí“ poskytovatel online služeb. Poskytovatel služeb „má zacíleno“ na skupinu zákazníků s trvalým pobytem v určité zemi, jsou-li na tuto skupinu konkrétně zaměřeny jeho činnosti, například inzerce, propagace, ale také jazyk nebo měna.

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.

¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. června 1996 o právní ochraně databází.

¹⁹ Producenti filmů a záznamů, výkonní umělci a vysílatelé jsou nositeli souvisejících práv („neighbouring rights“) vůči svým filmům, záznamům, výkonům a pořadům. Autorský obsah chráněný autorským právem se nazývá „dílo“ či „díla“ a obsah chráněný souvisejícími právy se nazývá „jiné předměty ochrany“.

²⁰ Právo „udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožení jakýmikoli prostředky a v jakékoli formě vcelku nebo po částech“ (viz článek 2 směrnice 2001/29/ES), i když dočasné reprodukční akce přechodného či příležitostného charakteru za určitých podmínek jsou z platnosti tohoto práva vyňaty (viz článek 5(1) směrnice 2001/29/ES).

²¹ Právo udělit svolení nebo zakázat sdělování děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově a udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti „na přání“ (viz článek 3 směrnice 2001/29/ES).

²² Viz hlavně případ C-173/11 (Football Dataco vs. Sportradar) a případ C-5/11 (Donner), kde šlo o autorská práva a práva s nimi související, a případ C-324/09 (L'Oréal vs eBay), kde šlo o ochranné známky. Pokud jde o jurisdikci, viz též případy C-585/08 a C-144/09 (Pammer a Hotel Alpenhof) and (dosud v jednání) případ C-441/13 (Pez Hejduk); viz ale také případ s jiným přístupem: případ C-170/12 (Pinckney vs KDG Mediatech).

8. Je rozsah práva „zpřístupnění“ v přeshraničních situacích – tj. při šíření obsahu přes hranice – dostatečně jasný?

ANO

NE – Laskavě vysvětlete, jak lze tento rozsah zjistit a vyjasnit a jaký druh objasnění k tomu bude zapotřebí (např. v pojetí s „cílením“, které se vysvětluje výše, nebo v pojetí podle „země původu“²³)

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

9. [Především jste-li nositel práv:] Mohlo by vyjasnění teritoriálního rozsahu práva „zpřístupnění“ mít vliv na uznání Vašich práv (tj. zda jste či nejste považováni za autora, nebo zda se má za to, že jste převedli či nepřevedli svoje práva), nebo na Vaši odměnu, nebo na prosazení Vašich práv (včetně možnosti podat žalobu zadržovací²⁴)?

ANO – Laskavě vysvětlete, jak by se takové potenciální vlivy mohly řešit.

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

2. Dvojí právo v jednom aktu užití

Každý akt přenosu v digitálních sítích vyžaduje (za současného stavu technologie a práva) několikeré rozmnožení. Znamená to, že se na digitální přenos vztahuje jednak právo na rozmnožení díla, jednak právo zpřístupnění. Tím se může zkomplikovat udílení licencí na díla, a to zvláště tehdy, jestliže každé z těchto práv náleží jiné osobě či subjektu.

10. [Především jste-li poskytovatel služeb nebo nositel práv:] Působí Vám problémy aplikace dvojitých práv na jeden akt ekonomického užití v prostředí online (například při stažení)?

ANO – Laskavě vysvětlete, jakého druhu by mělo být opatření potřebné k řešení takových problémů (např. podpora vydávání společných licencí, jsou-li práva v různých rukou; legislativa zaměřená na tvorbu „balíčků práv“)

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

²³ Použije-li se pojetí podle „země původu“, pak půjde o lokalizování daného aktu (významného z hlediska autorského práva), pro který se má získat licence v jednom členském státě (v „zemi původu“, což by například mohl být členský stát, ve kterém se nahrává obsah, nebo kde má sídlo poskytovatel služeb) bez ohledu na počet členských států, kde je k obsahu přístup, nebo kde je možno obsah získat. Toto pojetí už bylo použito na úrovni EU v souvislosti se satelitním vysíláním (viz směrnice 93/83/EHS o koordinaci některých pravidel z oboru práva autorského a práv souvisejících s právem autorským vztahujících se na satelitní vysílání a kabelový přenos).

²⁴ Žaloba zadržovací je dočasný nebo trvalý opravný prostředek umožňující nositeli práv zastavit porušování jeho práv neb předejít takovému porušování.

3. Odkazy a prohlížení

Hyperlinky odkazují na data, která navádějí uživatele od jedné lokace na internetu k další lokaci. Jsou nezbytné, má-li internet fungovat jako síť. Soudní dvůr Evropské unie projednává několik případů²⁵, kde byla vznesena otázka, zda uvedení odkazu, na který lze kliknout, představuje akt sdělování veřejnosti / akt zpřístupnění, který vyžaduje svolení od nositele práv.

Uživatel, který prohledává internet (například si prohlíží webovou stránku), pravidelně vytváří na obrazovce a v rychlé vyrovnávací (cache) paměti svého počítače dočasné kopie děl a jiných předmětů ochrany chráněných autorským právem. Před Soudním dvorem EU byla vznesena otázka²⁶, zda se na tyto kopie vždy vztahuje povinná výjimka pro dočasné akty rozmnožení, o nichž se pojednává v článku 5(1) směrnice 2001/29/ES.

11. Mělo by uvedení odkazu (hyperlinku), který uživatele dovede k dílu nebo jinému předmětu ochrany chráněnému autorským právem, podléhat (bud' obecně, nebo jen ve specifických případech) svolení od nositele práv?

ANO – Laskavě vysvětlete, zda si myslíte, že by uvedení odkazu mělo podléhat tomuto svolení obecně, nebo jen ve specifických případech, a proč

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete, zda si myslíte, že by uvedení odkazu nemělo podléhat tomuto svolení v žádném případě, nebo jen ve specifických případech, a proč (například proto, že nejde o akt sdělování veřejnosti – nebo nové skupině veřejnosti – nebo že by se na uvedení odkazu měla vztahovat výjimka z autorského práva)

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

12. Mělo by shlednutí webové stránky, při němž na obrazovce a ve vyrovnávací paměti počítače dochází k dočasnému rozmnožení děl nebo jiných předmětů ochrany chráněných autorským právem, podléhat (bud' obecně nebo jen ve specifických případech) svolení od nositele práv?

ANO – Laskavě vysvětlete, zda si myslíte, že by takové shlednutí webové stránky mělo podléhat tomuto svolení obecně, nebo jen ve specifických případech, a proč

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete, zda si myslíte, že by takové shlednutí webové stránky nemělo podléhat tomuto svolení v žádném případě, nebo jen ve specifických případech, a proč (například proto, že nebo že by se na shlednutí webové stránky měla vztahovat výjimka z autorského práva)

.....
.....

²⁵ Případy C-466/12 (Svensson), C-348/13 (Bestwater International) a C-279/13 (C More entertainment).

²⁶ Případ C-360/13 (Public Relations Consultants Association Ltd). Viz též

http://www.supremecourt.gov.uk/decided-cases/docs/UKSC_2011_0202_PressSummary.pdf.

ŽÁDNÝ NÁZOR

4. Stahování digitálního obsahu do vlastnictví

Digitální obsah se ve stále větší míře pořizuje prostřednictvím digitálního přenosu (například stažením do vlastnictví). V této souvislosti vyvstává otázka, zda uživatelé mohou soubory, které si pořídili tímto způsobem, předávat dál (zda je například mohou prodat nebo darovat). V EU se princip vyčerpání distribučního práva vztahuje na případy distribuce fyzických kopií (takže například po prodeji hmotného zboží – CD nebo knihy apod. – nemůže držitel práv zabránit jeho další distribuci)²⁷. Můžeme se ale ptát, zda lze stejný princip uplatnit v případě aktu digitálního přenosu, který je ve svých důsledcích ekvivalentem distribuce (tj. tam, kde na kupujícího přejde vlastnictví kopie)²⁸. Zde ale vznikají obtížné otázky především v souvislosti s praktickým uplatněním takového přístupu (jak se vyhnout tomu, aby si překupník po „dalším prodeji“ kopie mohl kopii ponechat a dál ji užívat – často se v této souvislosti hovoří o zásadě „předej dál a vymaž“) a také v souvislosti s hospodářskými důsledky vzniku „trhu s použitým zbožím“, kde se obchoduje s kopiemi dokonalé kvality, které se nezhodnocují, na rozdíl od trhu s použitým zbožím, kde se obchoduje s fyzickým zbožím).

13. [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel:] *Narazili jste někdy na restriktce při pokusu o další prodej digitálních souborů, které jste si koupili (např. soubor mp3, e-kniha)?*

ANO – Laskavě vysvětlíte s uvedením příkladů

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

14. [Především jste-li nositel práv nebo poskytovatel služeb:] *Jaké by byly důsledky zavedení právního rámce umožňujícího další prodej dříve zakoupeného digitálního obsahu? Laskavě specifikujte podle příslušných trhů (druhů obsahu).*

[Otevřená otázka]

.....
.....

C. Registrace děl a jiných předmětů ochrany – je to dobrý nápad?

Diskuse o registraci v souvislosti s autorskými právy nejsou v EU příliš časté, protože podle platných mezinárodních smluv v dané oblasti nelze uplatňovat formalitu jako podmínku pro ochranu a výkon práv. Tento zákaz ale není absolutní²⁹. Navíc systém registrace se nemusí zavádět ani jako povinný systém, ani jako předpoklad pro ochranu a výkon práv.

²⁷ Viz bod 28 úvodní části směrnice 2001/29/ES.

²⁸ V případě C-128/11 (Oracle vs. UsedSoft) Soudní dvůr EU rozhodl, že autor nemůže bránit dalšímu prodeji licence z druhé ruky, která umožňuje stažení jeho počítačového programu z jeho webové stránky a jeho používání po neomezenou dobu. Výlučné právo na distribuci kopie počítačového programu krytého danou licencí je vyčerpáno při prvním prodeji. Tím se sice připouští, že distribuční právo může podléhat vyčerpání v případě počítačových programů nabízených ke stažení se svolením vlastníka práv, ale Soudní dvůr z opatrnosti zdůraznil, že ke zmíněnému rozhodnutí dospěl na základě směrnice o počítačových programech. Upozornil, že na pravidlo vyčerpání práva pohlíží jako na *lex specialis* ve vztahu ke směrnici o informační společnosti (UsedSoft, odst. 51, 56).

²⁹ Netýká se například „domácích“ děl – majících původ v zemi uplatňující příslušné formalitu na rozdíl od děl majících původ v jiné zemi

S prodloužením období ochrany a s širšími možnostmi, které skýtá digitální technologie pro využívání obsahu (včetně starších děl a děl, která by jinak nebyla šířena), se ve stále větší míře uvažuje o výhodách a nevýhodách registračního systému³⁰.

15. Pomohlo by vytvoření registračního systému na úrovni EU k snazšímu identifikování děl a jiných předmětů ochrany a vydávání licencí k nim?

- ANO
- NE
- ŽÁDNÝ NÁZOR

16. Jaké možné výhody by takový systém skýtal?

[Otevřená otázka]

.....
.....

17. Jaké možné nevýhody by takový systém měl?

[Otevřená otázka]

.....
.....

18. Jaké lze pro nositele práv předpokládat pobídky k registraci?

[Otevřená otázka]

.....
.....

D. Jak zlepšit užívání a interoperabilitu identifikátorů

Existuje řada soukromých databází děl a jiných předmětů ochrany. Pracují s nimi producenti, organizace kolektivní správy, jakož i instituce typu knihoven, a jsou založeny na užití více či méně interoperabilních mezinárodně dohodnutých ‚identifikátorů‘. Identifikátory lze přirovnat k referenčním číslům vloženým do díla. Jsou specifické pro sektor, pro který byly vytvořeny³¹, a různým způsobem označují samotné dílo, autora či spoluautora díla nebo jiného předmětu ochrany. Existuje řada dobrých příkladů, kdy byly či jsou v tom či onom odvětví činěny kroky ke zlepšení interoperability identifikátorů a databází. Například databáze světového repertoáru³² (až bude v provozu) by měla být v celosvětovém měřítku jednotným zdrojem informací o vlastnictví hudebních děl a o regulaci nakládání s nimi. K rozvíjení stavebních bloků pro vyjadřování práv a jejich správu a pro udílení licencí ke všem typům obsahu a

³⁰ Na základě článku 3.6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osířelých děl se nyní na Úřadě pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) vytváří veřejně dostupná online databáze k registraci osířelých děl.

³¹ Např. mezinárodní standardní kód nahrávky (ISRC) se používá k identifikaci nahrávek, mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN) se používá k identifikaci knih.

³² Více informací o této iniciativě je k dispozici na webové stránce: <http://www.globalrepertoiredatabase.com/>.

médií vznikla iniciativa Linked Content Coalition³³. Zahrnuje i vývoj referenčního modelu RRM (Rights Reference Model), což je komplexní datový model pro všechny typy práv ke všem typům obsahu. Britská iniciativa Copyright Hub³⁴ si vytkla za cíl posunout takový identifikační systém o krok dále a vytvořit propojenou platformu, která umožní automatické udělování licencí napříč různými sektory.

19. Jakou roli by měla hrát EU v propagaci zavádění identifikátorů v odvětvích, kde se pracuje s obsahem, a při podporování rozvoje a interoperability databází nositelů práv a udělených svolení?

[Otevřená otázka]

.....
.....

E. Doba ochrany – je přiměřená?

Autorské právo chrání díla a jiné předměty ochrany po omezenou dobu. Po uplynutí období ochrany se dílo stane veřejně přístupným, což znamená, že bude každému k dispozici k volnému užití (při dodržení příslušných národních pravidel pro oblast osobnostních práv). Bernská úmluva³⁵ vyžaduje dobu ochrany v délce alespoň 50 let od úmrtí autora. Pravidla EU tuto dobu prodlužují na 70 let od autorova úmrtí (podobně je tomu i jinde ve světě, např. v USA).

Také u výkonných umělců v hudební sféře a u výrobců zvukových záznamů je doba ochrany prodloužena o 20 let v porovnání s dobou ochrany stanovenou v mezinárodních smlouvách: prodloužená ochrana nyní trvá 70 let od prvního zveřejnění. Sami výkonní umělci a výrobci v audiovizuální sféře ale prospěch z prodloužené doby ochrany nemají.

20. Jsou současné lhůty ochrany autorského práva dosud vyhovující i v digitální prostředí?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete, zda by měly být delší nebo kratší

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

III. Omezení a výjimky na jednotném trhu

Omezení a výjimky z autorského práva a práv souvisejících s autorským právem umožňují užití děl a jiných předmětů ochrany pro určité účely a v určitém rozsahu bez svolení nositele práv (například použije-li učitel výtah z románu k ilustračním účelům v hodině literatury). Na

³³ Více informací o této iniciativě (zčásti financované Evropskou komisí) je k dispozici na webové stránce: www.linkedcontentcoalition.org.

³⁴ Více informací o této iniciativě je k dispozici na webové stránce: <http://www.copyrighthub.co.uk/>.

³⁵ Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, <http://www.wipo.int/treaties/en/ip/berne/>.

úrovni EU jsou výjimky obsaženy v řadě směrnic týkajících se autorského práva, především pak ve směrnici 2001/29/ES³⁶.

Omezení a výjimky, které jsou obsaženy v národní i unijní legislativě upravující autorská práva, musí respektovat ustanovení mezinárodního práva³⁷. V souladu s mezinárodními závazky vyžaduje unijní *acquis*, aby se omezení a výjimky směly uplatňovat jen v určitých zvláštních případech, kde nejsou v rozporu s normálním užitím děl či jiných předmětů ochrany, a aby nebyly zbytečně na škodu oprávněným zájmům nositelů práv.

Katalog omezení a výjimek obsažených v legislativě EU je kompletní a vyčerpávající (což znamená, že k právům harmonizovaným na úrovni EU nelze přičinit žádné další výjimky)³⁸, avšak omezení a výjimky, o nichž se pojednává v tomto dokumentu, jsou často volitelné (optional)³⁹, takže členské státy mají možnost jich do své národní legislativy zařadit tolik (tak mnoho či tak málo), kolik chtějí. Navíc jsou formulace některých omezení a výjimek natolik obecné, že členským státům ponechávají značnou volnost co do způsobu a rozsahu jejich realizace (jestliže se k jejich realizaci rozhodnou). Stojí také za zmínku, že ne všechna omezení a výjimky zařazené do unijního právního rámce pro autorské právo jsou významově na stejné úrovni z hlediska politiky i z hlediska potenciálního vlivu na fungování jednotného trhu.

Kromě toho platí, že má-li definice práv teritoriální charakter (což znamená, že definice má platnost pouze na území členského státu), má teritoriální charakter i definice omezení a výjimek z těchto práv (což znamená, že pro určitý akt bude v členském státě „A“ platit výjimka, ale když se přestěhujeme do členského státu „B“, budeme k témuž aktu muset mít svolení od nositele práv)⁴⁰.

S přeshraniční účinností omezení a výjimek také souvisí otázka přiměřených náhrad pro nositele práv. V některých případech jsou členské státy povinny vynahradit nositelům práv újmu, kterou utrpěli v důsledku výjimek ze svých práv nebo v důsledku jejich omezení. V jiných případech členské státy sice takovou povinnost nemají, ale mohou se pro podobnou kompenzaci samy rozhodnout. Kdyby omezení nebo výjimka, která vyvolá mechanismus přiměřené náhrady, měla získat přeshraniční platnost (například při užití knih pro ilustraci v rámci internetového kurzu vedeného univerzitou v členském státě „A“ se studenty v členském státě „B“), pak by také bylo nutno objasnit, podle které národní legislativy se má stanovit výše této náhrady a kdo náhradu zaplatí.

Vyvstává také otázka flexibility a adaptability: jakým nejhodnějším mechanismem zajistit (bude-li to nutné), aby byl odpovídajícím způsobem upraven předpisový rámec v EU a v členských státech (buď abychom měli jistotu, že určité způsoby užití jsou pokryty výjimkou, nebo abychom měli jistotu, že pro určité způsoby užití budeme potřebovat svolení

³⁶ Plus směrnice 96/9/ES o právní ochraně databází; směrnice 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů; a směrnice 92/100/ES o právu na pronájem a půjčování.

³⁷ Článek 9(2) Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl (1971); článek 13 dohody TRIPS (Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví) 1994; článek 16(2) dohody Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (1996); článek 9(2) dohody WIPO o právu autorském (1996).

³⁸ Kromě pokračující platnosti výjimek menšího významu, které se týkají pouze analogového užití a které existovaly v členských státech v době, kdy byla přijata Směrnice 2001/29/ES (viz článek 5(3)(o)).

³⁹ S výjimkou určitých omezení (i) ve směrnici o počítačových programech, (ii) ve směrnici o databázích, (iii) v článku 5(1) směrnice 2001/29/ES a (iv) ve směrnici o osiřelých dílech.

⁴⁰ Přeshraniční účinnost byla přičena pouze výjimce obsažené v nedávno přijaté směrnici o osiřelých dílech (povinná výjimka z autorského práva a práv souvisejících s autorským právem v případech, kdy nositelé práv nejsou známi nebo není znám jejich pobyt), což například znamená, že když se literární dílo, např. román, bude považovat za osiřelé dílo v jednom členském státě, musí se považovat za osiřelé dílo ve všech členských státech.

od nositelů práv). Hlavní otázkou zde je, zda je možné zavést do předpisového rámce EU a členských států větší flexibilitu a přitom zároveň zajistit požadovanou úroveň právní jistoty včetně fungování jednotného trhu a respektování mezinárodních závazků EU.

21. Existují problémy, které vznikly ze skutečnosti, že většina omezení a výjimek obsažených ve směrnicih EU týkajících se autorského práva jsou pro členské státy volitelné, nepovinné?

ANO – Laskavě vysvětlete odkazem na konkrétní případy

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

22. Měly by se některé/všechny výjimky stát povinnými, a jestliže ano, je nutná větší míra harmonizace takových výjimek?

ANO – Laskavě vysvětlete odkazem na konkrétní případy

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

23. Měly by se do existujícího katalogu výjimek a omezení přidat – nebo ubrat – nové výjimky a omezení? Laskavě vysvětlete odkazem na konkrétní případy.

[Otevřená otázka]

.....
.....

24. Bez závislosti na předcházejících otázkách: je třeba do předpisového rámce EU pro omezení a výjimky zavést větší míru flexibility?

ANO – Laskavě vysvětlete, proč

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete, proč

.....
.....
 ŽÁDNÝ NÁZOR

25. Jestliže ano: jaký nejvhodnější přístup k zajištění této flexibility by se měl zvolit? (např. interpretace ze strany národních soudů a Soudního dvora EU; periodické revize směrnic; interpretace ze strany Komise; ‚vestavěná‘ flexibilita např. ve formě ustanovení o přiměřeném užití nebo o čestném jednání, případně ve formě otevřené normy apod.)? Laskavě vysvětlíte s uvedením předpokládaných relativních výhod a nevýhod takového přístupu a jeho možných dopadů na fungování vnitřního trhu.

[Otevřená otázka]
.....
.....

26. Dá se teritorialita omezení a výjimek podle Vašich zkušeností považovat za problém?

ANO – Laskavě vysvětlíte, proč, a specifikujte, které výjimky máte na mysli
.....
.....

NE – Laskavě vysvětlíte, proč, a specifikujte, které výjimky máte na mysli
.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

27. V případě, že by omezení a výjimky zavedené na národní úrovni měly mít přeshraniční platnost, jak by se měla řešit otázka „přiměřených náhrad“, bude-li přiměřená náhrada součástí výjimky? (např. kdo komu platí, a kde?)

[Otevřená otázka]
.....
.....

A. Přístup k obsahu v knihovnách a archivech

Směrnice 2001/29/ES umožňuje členským státům promítnout do národní legislativy celou řadu omezení a výjimek ve prospěch veřejně přístupných knihoven, vzdělávacích institucí a muzeí i archivů. Aplikace těchto výjimek umožňuje provádět činnosti spojené s uchováním a archivací⁴¹ a na místě konzultovat [číst, studovat] díla a jiné předměty ochrany uchovávané ve sbírkách těchto institucí⁴². Při veřejném půjčování fyzických kopií děl a jiných předmětů ochrany (v rámci výjimky nebo omezení) se tato zařízení řídí směrnicí o právu na pronájem a půjčování⁴³.

⁴¹ Článek 5(2)c Směrnice 2001/29.

⁴² Článek 5(3)n Směrnice 2001/29.

⁴³ Článek 5 Směrnice 2006/115/ES.

Vyvstává otázka, zda nynější rámec nadále plní předpokládané cíle, nebo zda bude třeba jej ujasnit nebo aktualizovat, aby lépe pokrýval užití v digitálních sítích. To je spojeno s dalšími otázkami: jaký vliv bude případné rozšíření tohoto rámce mít na normální užívání děl a jiných předmětů ochrany a jaká újma tak může vzniknout nositelům práv. V této souvislosti bude také třeba posoudit, jakou roli bude hrát udělení licencí a jak se projeví možné rámcové smlouvy mezi různými za interesovanými subjekty.

1. Uchování a archivace

Uchovávání kopií děl a jiných předmětů ochrany obsažených ve sbírkách kulturních institucí (např. knih, záznamů, filmů) – restaurování nebo náhrada děl, kopírování fyzicky choulostivých děl – si může vyžádat pořízení další kopie nebo více kopií těchto děl nebo jiných předmětů ochrany. Většina členských států má v příslušné legislativě výjimku, která umožňuje pořizování takových archivních kopií. Rozsah platnosti této výjimky se v jednotlivých členských státech různí (co do typů přijímajících [beneficiary] institucí, typů děl a jiných předmětů ochrany, na něž se vztahuje výjimka, způsobů pořizování kopií a počtu kopií, které si instituce může pořídit). Stojí také za zmínku, že stávající právní status nových typů konzervačních činností (např. aktivního shromažďování veřejně dostupného obsahu z internetu [web harvesting] a jeho archivace) je mnohdy nejistý.

28. (a) [Především jste-li institucionální uživatel:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o využití výjimky s cílem uchovat a archivovat konkrétní díla nebo jiné předměty ochrany ve Vašich sbírkách?

(b) [Především jste-li nositel práv:] Zažili jste problémy související s tím, jak knihovny, vzdělávací instituce, muzea a archivy uplatňují výjimky pro zachování děl nebo jiných předmětů ochrany?

ANO – Laskavě vysvětlete podle jednotlivých členských států, odvětví a daného typu užití

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

29. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

30. Máte-li za to, že je třeba nalézt legislativní řešení, jaké by měly být hlavní prvky takového řešení? Kterých činností přijímajících [beneficiary] institucí by se toto řešení mělo týkat a za jakých podmínek?

[Otevřená otázka]

.....
.....

31. Máte-li za to, že je třeba nalézt jiné řešení, jaké řešení by to mělo být?

[Otevřená otázka]

.....
.....

2. Přístup ke knihovním fondům z míst mimo knihovnu

Směrnice 2001/29/ES upravuje výjimku pro zpřístupňování děl a jiných předmětů ochrany (nahlížení do e-knihy, sledování dokumentárního filmu) přes vyhrazené terminály v prostorách příslušných institucí za účelem výzkumu a soukromého studia. K dálkovému zpřístupňování takových děl a jiných předmětů ochrany online (tj. nenachází-li se uživatel knihovních služeb v prostorách knihovny) je třeba mít oprávnění, a věc se obecně řeší smlouvami mezi univerzitami/knihovnami a vydavateli. Podle některých názorů by se možnost udílet online přístup ke knihovním fondům a podmínky takového přístupu měly řešit zákonem a ne smlouvami.

32. (a) [Především jste-li institucionální uživatel:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o sjednání dohod s nositeli práv s cílem získat možnost poskytovat dálkový přístup včetně přeshraničního přístupu k Vaším sbírkám (nebo jejich částem) za účelem výzkumu a soukromého studia?

(b) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o konzultování (i přes hranice) děl a jiných předmětů ochrany nacházejících se ve sbírkách institucí, jako jsou univerzity a národní knihovny, přičemž jste se nacházeli mimo prostory těchto institucí?

(c) [Především jste-li nositel práv:] Sjednávali jste dohody s institucionálními uživateli, kteréžto dohody jim měly dát možnost poskytovat dálkový přístup včetně přeshraničního přístupu k dílům a jiným předmětům ochrany v jejich sbírkách za účelem výzkumu a soukromého studia?

[Otevřená otázka]

.....
.....

33. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

34. Máte-li za to, že je třeba nalézt legislativní řešení, jaké by měly být hlavní prvky takového řešení? Kterých činností přijímajících [beneficiary] institucí by se toto řešení mělo týkat a za jakých podmínek?

[Otevřená otázka]

.....
.....

35. Máte-li za to, že je třeba nalézt jiné řešení, jaké řešení by to mělo být?

[Otevřená otázka]

.....
.....

3. E-půjčování

Veřejné knihovny tradičně půjčují uživatelům fyzické kopie (tj. knihy, někdy také CD a DVD). Díky technologickému vývoji z poslední doby jsou dnes knihovny technicky schopny poskytnout uživatelům na přechodnou dobu přístup k digitálnímu obsahu – například k elektronickým knihám, hudbě nebo filmům – prostřednictvím sítí. Podle současného právního rámce musí knihovny k organizování takových e-půjčovacích činností obdržet svolení od nositelů práv. Vydavatelé a knihovny v různých členských státech v současné době experimentují s různými obchodními modely zpřístupňování děl online (přímé dodávání e-knih od vydavatelů do knihoven nebo balíčky od agregátorů).

36. (a) [Především jste-li knihovna:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o sjednání dohod, které měly umožnit elektronické půjčování (e-půjčování) knih nebo jiných materiálů z Vašich sbírek včetně e-půjčování přes hranice?

(b) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o vypůjčení knih nebo jiných materiálů elektronicky (e-půjčování, včetně e-půjčování přes hranice) od institucí, jako jsou veřejné knihovny?

(c) [Především jste-li nositel práv:] Sjednávali jste dohody s knihovnami, kteréžto dohody měly knihovněm dát možnost půjčovat knihy nebo jiné materiály elektronicky včetně e-půjčování přes hranice?

ANO – Laskavě vysvětlete s uvedením konkrétních příkladů

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

37. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

Následující dvě otázky se týkají tohoto i předchozího bodu (podkapitol č. 3 a č. 2).

38. [Především jste-li institucionální uživatel:] Jaké rozdíly vidíte ve spravování fyzických a online sbírek včetně zpřístupnění pro Vaše účastníky? S jakými problémy jste se setkali?

[Otevřená otázka]

.....
.....

39. [Především jste-li nositel práv:] Jaké rozdíly vidíte mezi tradičními činnostmi knihoven, například zpřístupňováním [čtením, studiem] v prostorách knihovny nebo půjčováním

pro veřejnost, a činnostmi jako zpřístupňování mimo prostory knihovny (online, s dálkovým přístupem) a e-půjčování?

[Otevřená otázka]

.....
.....

4. Masová digitalizace

Termín „masová digitalizace“ se běžně používá k označení snah institucí typu knihoven a archivů digitalizovat (např. oskenovat) všechny obsah svých sbírek (nebo jejich části) s cílem uchovat tyto sbírky a (za normálních okolností) zpřístupnit je veřejnosti. Jako příklad lze uvést snahu knihoven o digitalizaci románů z počátku 20. století nebo celých sbírek filmů s historickou hodnotou. Tuto problematiku na úrovni EU zčásti řeší memorandum o porozumění (MoU) z roku 2011 o klíčových principech pro digitalizaci a zpřístupňování komerčně nedostupných děl (tj. děl, která už nelze získat prostřednictvím běžných obchodních kanálů); toto MoU má podpořit a usnadnit masovou digitalizaci (u knih a odborných časopisů) na základě licenčních dohod mezi knihovnami a podobnými institucemi na jedné straně a ochrannými organizacemi zastupujícími autory a vydavatele na druhé straně⁴⁴. Bude-li zajištěno požadované financování (digitalizační projekty jsou extrémně nákladné), pak by na základě zmíněného MoU mělo dojít k digitalizaci knih, které se v současné době nacházejí například pouze v archivech knihoven, a tyto knihy pak budou dostupné online všem. MoU je založeno na dobrovolných licencích (udělených organizacemi kolektivní správy na základě mandátů od autorů a vydavatelů). V některých členských státech možná bude nutné přijmout zákonná ustanovení, která zajistí, aby tyto licence měly co největší efekt (například s tím, že se do příslušné legislativy začlení předpoklad zastupování ochrannou organizací nebo že se udělené licenci přizná „rozšířená platnost“)⁴⁵.

40. *[Především jste-li institucionální uživatel, který se podílí, nebo se chce podílet, na projektech masové digitalizace, nositel práv, nebo organizace kolektivní správy:] Bylo by ve Vaší zemi nutné přijmout příslušnou legislativu, aby účinky Memoranda z roku 2011 (tj. dohody uzavřené mezi knihovnami a ochrannými organizacemi) měly přeshraniční platnost a aby komerčně nedostupná díla byla přístupná v celé EU?*

ANO – Laskavě vysvětlete, proč, a také jakým způsobem by se toho nejlépe mohlo dosáhnout

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

⁴⁴ Více informací o tomto MoU lze nalézt na webové stránce: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/out-of-commerce/index_en.htm.

⁴⁵ Francie a Německo už přijaly zákonná ustanovení na podporu MoU. Ve Francii je to zákon LOI n° 2012-287 du 1er mars 2012 relative à l'exploitation numérique des livres indisponibles du xxe siècle, který počítá a kolektivní správou, pokud autor nebo vydavatel není proti kolektivní správě. Německý Gesetz zur Nutzung verwaister und vergriffener Werke und einer weiteren Änderung des Urheberrechtsgesetzes vom 1. Oktober 2013 obsahuje právní předpoklad zastupování ochrannou organizací (kolektivním správcem) ve vztahu k dílům, u kterých nositelé práv nejsou členy ochranné organizace.

.....
.....
 ŽÁDNÝ NÁZOR

41. Bylo by nutné vypracovat mechanismy nad rámec těch, které už byly dohodnuty pro všechny typy obsahu (např. pro audio nebo audiovizuální sbírky, pro archivy vysílatelů apod.)?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

B. Výuka

Podle směrnice 2001/29/ES⁴⁶ mohou členské státy do své národní legislativy zařadit omezení a výjimky pro použití materiálů k ilustraci v rámci nekomerční výuky. Díky těmto výjimkám mohou učitelé užívat celá díla nebo jejich části pro ilustraci výukové látky – například tak, že studentům rozdají kopie části knihy nebo novinových článků, nebo předvedou chráněný obsah na malé tabuli, aniž by k tomu potřebovali svolení od nositelů práv. Poněkud volná formulace tohoto (nepovinného) ustanovení dává prostor k dosti rozdílným způsobům realizace na úrovni členských států. Realizace dané výjimky se mezi jednotlivými členskými státy liší, přičemž některé členské státy v této souvislosti uplatňují licenční rámec umožňující použití obsahu pro určité vzdělávací účely. Ozývají se hlasy, že by legislativa měla dávat lepší možnosti pro dálkové učení a pro studium z domova.

42. (a) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel nebo institucionální uživatel:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o použití děl nebo jiných předmětů ochrany pro ilustraci ve výuce – včetně přeshraničního užití?

(b) [Především jste-li nositel práv:] Zažili jste konkrétní problémy vzniklé tím, jakým způsobem se díla a jiné předměty ochrany používají při výuce včetně přeshraničního užití?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....

⁴⁶ Článek 5(3)a Směrnice 2001/29.

.....
 NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

43. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....
44. Jaké mechanismy jsou na trhu k dispozici pro snazší využití obsahu k výukovým účelům? Do jaké míry jsou úspěšné?

[Otevřená otázka]

.....
.....
45. Máte-li za to, že je třeba nalézt legislativní řešení, jaké by měly být hlavní prvky takového řešení? Kterých činností příjemajících [beneficiary] institucí by se toto řešení mělo týkat a za jakých podmínek?

[Otevřená otázka]

.....
.....
46. Máte-li za to, že je třeba nalézt jiné řešení, jaké řešení by to mělo být?

[Otevřená otázka]

.....
.....

C. Výzkum

Podle směrnice 2001/29/ES⁴⁷ si členské státy mohou vybrat, zda do své národní legislativy zařadí omezení [omezení autorského práva] pro účely vědeckého výzkumu. Poněkud volná formulace tohoto (nepovinného) ustanovení dává prostor k dosti rozdílným způsobům realizace na úrovni členských států.

47. (a) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel nebo institucionální uživatel:] Zažili jste konkrétní problémy při pokusu o použití děl nebo jiných předmětů ochrany v kontextu výzkumných činností a projektů – včetně přeshraničního užití?

(b) [Především jste-li nositel práv:] Zažili jste konkrétní problémy vzniklé tím, jakým způsobem se díla a jiné předměty ochrany používají v kontextu výzkumných činností a projektů včetně přeshraničního užití?

⁴⁷ Článek 5(3)a Směrnice 2001/29.

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

48. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

49. Jaké mechanismy jsou v členských státech k dispozici pro snazší využití obsahu k výzkumným účelům? Do jaké míry jsou úspěšné?

[Otevřená otázka]

.....
.....

D. Osoby s postižením

Směrnice 2001/29/ES⁴⁸ umožňuje výjimky/omezení ve prospěch osob s postižením. Poněkud volná formulace tohoto (nepovinného) ustanovení dává prostor k dosti rozdílným způsobům realizace na úrovni členských států. Na úrovni EU a na mezinárodní úrovni byly spuštěny projekty ke zvýšení dostupnosti děl a jiných předmětů ochrany pro osoby s postižením (především se zvyšuje počet děl vydávaných ve speciálních formátech a podporuje se jejich distribuce v celé Evropské unii)⁴⁹.

Byla přijata Marrákešská úmluva⁵⁰ k usnadnění přístupu ke zveřejněným dílům pro nevidomé a zrakově postižené osoby a pro ostatní osoby, kterým cokoli znemožňuje nebo znesnadňuje čtení. Marrákešská úmluva představuje povinnou výjimku z autorského práva, která organizacím nevidomých dává možnost produkovat, distribuovat a zpřístupňovat kopie ve formátech dostupných zrakově postiženým osobám bez povolení od nositelů práv. Evropská unie a její členské státy začaly s přípravami k ratifikaci a podpisu této úmluvy. To si může vyžádat přijetí určitých opatření na úrovni EU (např. k zajištění možnosti přeshraniční výměny kopií v dostupných formátech).

⁴⁸ Článek 5 (3)b Směrnice 2001/29.

⁴⁹ Evropská síť důvěryhodných zprostředkovatelů [European Trusted Intermediaries Network (ETIN)] vzniklá na základě memoranda o porozumění mezi zástupci nositelů práv (vydavatelů, autorů, ochranných organizací) a zainteresovanými subjekty, např. sdruženími nevidomých a dyslektiků (http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/initiatives/access/index_en.htm), a projektem TIGAR (Celosvětově dostupné zdroje pod správou důvěryhodných zprostředkovatelů) pod hlavičkou Světové organizace na ochranu duševního vlastnictví (<http://www.visionip.org/portal/en/>).

⁵⁰ Marrákešská úmluva o usnadnění přístupu ke zveřejněným dílům pro zrakově postižené osoby a pro osoby s poruchami čtení [Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works by Visually Impaired Persons and Persons with Print Disabilities], Marrákeš, 17.-28. června 2013.

50. (a) [Především jste-li osoba s postižením nebo organizace zastupující osoby s postižením:] Zažili jste problémy s dostupností obsahu (včetně přeshraniční dostupnosti), které by byly způsobeny tím, jak členské státy uplatňují příslušnou výjimku?

(b) [Především jste-li organizace poskytující služby osobám s postižením:] Zažili jste problémy s distribucí/sdílením (po celé EU) děl vydaných ve speciálních formátech?

(c) [Především jste-li nositel práv:] Zažili jste konkrétní problémy, které by byly způsobeny uplatněním omezení a výjimek umožňujících distribuci/sdílení (včetně přeshraniční distribuce/sdílení) děl publikovaných ve speciálních formátech?

ANO – Laskavě vysvětlete s uvedením příkladů

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

51. Existují-li problémy, co by se dalo udělat ke zlepšení dostupnosti?

[Otevřená otázka]

.....
.....

52. Jaké existují na trhu mechanismy pro snazší dostupnost obsahu? Do jaké míry jsou úspěšné?

[Otevřená otázka]

.....
.....

E. Vytěžování textů a dat

Vytěžování textů a dat / vytěžování obsahu / datová analytika⁵¹ – to všechno jsou termíny označující stále důležitější techniky, kterých používají především pracovníci výzkumu při prohledávání obrovského množství existujících textů a dat (např. časopisů, webových stránek, databází apod.). Relevantní texty a data se analyzují pomocí softwaru a s použitím jiných automatických procesů s cílem získat nové pohledy a poznat nové postupy a trendy.

Data a texty sloužící k vytěžování jsou buď volně dostupné na internetu, nebo je lze získat na předplacené bázi – například předplaceným odběrem časopisů a periodik umožňujících přístup k databázím vydavatelů. Před samotným analyzováním se pořizuje kopie příslušného textu nebo dat (například v rychlé vyrovnávací [cache] paměti vyhledávače nebo v počítačových RAM pamětech, případně na počítačovém harddisku). Normálně se má za to, že pro vytěžování chráněných děl nebo jiných předmětů ochrany je třeba k pořízení takových kopií mít svolení od nositelů práv, pokud se toto svolení nedá považovat za předem dané (například u obsahu dostupného široké veřejnosti bez omezení na internetu, nebo v případě otevřeného přístupu).

Někteří tvrdí, že kopie požadované k vytěžování textů a dat jsou kryty výjimkou pro dočasné kopie, která je uvedena v článku 5.1 směrnice 2001/29/ES. Jiní mají za to, že v souvislosti s

⁵¹ Pro účely tohoto dokumentu dále jen „vytěžování textů a dat“.

činnosti kolem vytěžování textů a dat není vůbec třeba uvažovat o autorském právu. Nic z toho ale nelze tvrdit jednoznačně – především proto, že se texty a data nevytěžují jen jedním univerzálním způsobem, ale že existuje více různých metod. Důležitá je také otázka, zda hlavní problémy vznikající v této souvislosti jdou mimo autorská práva (kdy není nutné se ptát, zda je či není třeba získat svolení k užití obsahu), ale souvisí spíše s potřebou získat „přístup“ (tj. možnost užívat například komerční databáze).

K této otázce byla v rámci dialogu zainteresovaných subjektů vedeného pod názvem „Licence pro Evropu“ ustavena zvláštní pracovní skupina. Zúčastněné zainteresované subjekty však nedosáhly shody ani v otázce spektra problémů, které se mají řešit, ani v otázce výsledků. Vydavatelé zároveň jako výstup z dialogu „Licence pro Evropu“ předložili praktická řešení pro snazší vytěžování textů a dat z vědeckého obsahu na předplacené bázi⁵². Jiné zainteresované subjekty tvrdily v tomto diskusním kontextu, že k vytěžování materiálů, k nimž byl získán přístup na základě předplatitelských smluv, nelze požadovat žádné další licence; tyto subjekty měly za to, že se mají zavést specifické výjimky pro vytěžování textů a dat, které se nejspíš budou opírat o rozlišení, co je a co není komerční.

53. (a) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel nebo institucionální uživatel:] Zažili jste překážky spojené s autorským právem při pokusu o užití metod vytěžování textů nebo dat, včetně přeshraničních pokusů?

(b) [Především jste-li poskytovatel služeb:] Zažili jste překážky spojené s autorským právem při poskytování služeb založených na metodách vytěžování textů nebo dat, včetně poskytování služeb přes hranice?

(c) [Především jste-li nositel práv:] Zažili jste konkrétní problémy způsobené použitím metod vytěžování textů a dat ve vztahu k obsahu chráněnému autorským právem, včetně činností realizovaných přes hranice?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

54. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

55. Máte-li za to, že je třeba nalézt legislativní řešení, jaké by měly být hlavní prvky takového řešení? Kterých činností by se toto řešení mělo týkat a za jakých podmínek?

[Otevřená otázka]

⁵² Viz dokument „Licences for Europe – ten pledges to bring more content online“ [Licence pro Evropu – deset záruk za více obsahu online]: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/licences-for-europe/131113_ten-pledges_en.pdf.

.....
.....
56. Máte-li za to, že je třeba nalézt jiné řešení, jaké řešení by to mělo být?

[Otevřená otázka]
.....
.....

57. Existují další problémy, nesouvisející s autorským právem, které jsou překážkou pro uplatnění metod vytěžování textů a dat?

[Otevřená otázka]
.....
.....

F. Uživatelsky generovaný obsah

Rozvoj technologií a služeb umožňuje občanům rozmnožovat, využívat a šířit obsah, aniž by jim přitom vznikaly finanční náklady. Proto se rychle rozvíjejí nové typy online činností včetně tvorby uživatelsky generovaného obsahu. Uživatelé mohou jednak vytvářet zcela původní obsah, ale mohou také vzít jedno či více už existujících děl, něco v nich pozměnit a výsledek nahrát na internet, např. s využitím platformy nebo blogů⁵³. Uživatelsky generovaným obsahem (UGC) tak může být pouhá úprava existujících děl i v případech, kdy nově generované/„nahrané“ dílo nevyžaduje žádné tvůrčí úsilí a vznikne pouhým přidáním, odebráním nebo seskupením už existujícího obsahu s jiným existujícím obsahem. Tento druh činnosti není sám o sobě „nový“. Nové jsou ale okolnosti, vzniklé v důsledku rozvoje sociálních sítí a stránek sociálních médií: obsah lze široce sdílet mezi uživateli, čímž se podstatným způsobem změnil rozsah těchto aktivit a zvětšil se potenciální ekonomický dopad pro nositele práv vůči takto využitým už existujícím dílům. Opětovné využití děl už není hájemstvím technicky a umělecky zdatné elity. Díky možnostem, které přinesly nové technologie, je opětovné využití dostupné všem a nejsou s ním spojeny žádné náklady. Zároveň zde ale vznikají otázky týkající se základních práv, například svobody projevu a vlastnických práv.

K této otázce byla v rámci dialogu zainteresovaných subjektů pod názvem „Licence pro Evropu“ ustavena speciální pracovní skupina. Zúčastněné zainteresované subjekty však nedosáhly shody ani v otázce spektra problémů, které se mají řešit, ani v otázce výsledků, a neshodly se ani na definici UGC. Bylo ale předloženo velké množství různých názorů a doporučení, jak nejlépe na fenomén UGC reagovat. Podle jednoho z předložených názorů je třeba pro UGC zavést novou výjimku, a to především pro nekomerční činnosti fyzických osob, například pro spojování existujících hudebních děl s videi, s uspořádanými soubory fotografií atd. Podle jiného názoru ale není potřeba přijímat žádné legislativní změny: UGC vzkvétá a

⁵³ Typickým příkladem mohou být „kuchyňská“ nebo „svatební“ videa (kdy se vlastní video přidá k už existující zvukové nahrávce) nebo připojení vlastního textu k už existující fotografii. Jiným příkladem jsou „mash-upy“, kdy se dávají dohromady dvě zvukové nahrávky, nebo reprodukování části žurnalistického díla (reportáže, recenze apod.) v blogu.

licenční systémy (licenční dohody mezi nositeli práv a platformami i mikrolicence mezi nositeli práv a uživateli generujícími obsah) jsou dostupné ve stále větším měřítku. Každopádně lze říci, že po diskusích v rámci dialogu „Licence pro Evropu“ se k uplatňování praktických řešení zaměřených na podporu uživatelsky generovaného obsahu a na snazší poskytování mikrolicencí pro drobné uživatele zavázali nositelé práv v širokém spektru různých odvětví⁵⁴.

58. (a) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel:] Zažili jste problémy při pokusu o užití existujících děl a jiných předmětů ochrany k šíření nového obsahu po internetu, a to i přes hranice?

(b) [Především jste-li poskytovatel služeb:] Zažili jste problémy způsobené tím, že uživatelé prostřednictvím Vašich služeb zveřejňovali/šířili nový obsah založený na existujících dílech nebo jiných statcích, a to i přes hranice?

(c) [Především jste-li nositel práv:] Zažili jste problémy způsobené tím, jak uživatelé používají existující díla nebo jiné předměty k šíření nového obsahu po internetu, a to i přes hranice?

ANO – Laskavě vysvětlete s použitím příkladů

.....
.....

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

59. (a) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel nebo nositel práv:] Zažili jste problémy ve snaze zajistit, aby dílo, které jste vytvořili (z už existujících děl), bylo náležitě identifikováno pro užití online? Jsou vlastnickoprávní systémy v tomto kontextu dostačující?

(b) [Především jste-li poskytovatel služeb:] Dáváte uživatelům, kteří prostřednictvím Vašich služeb zveřejňují/šíří díla jimi vytvořená (z už existujících děl) možnost náležitě tato díla identifikovat pro užití online?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

60. (a) [Především jste-li koncový uživatel/spotřebitel nebo nositel práv:] Zažili jste problémy ve snaze o získání odměny za užití díla, které jste vytvořili (z už existujících děl)?

(b) [Především jste-li poskytovatel služeb:] Zajišťujete systémy odměňování pro uživatele zveřejňující/šířící prostřednictvím Vašich služeb díla, která vytvořili (z už existujících děl)?

⁵⁴ Viz dokument „Licences for Europe – ten pledges to bring more content online“:

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/licences-for-europe/131113_ten-pledges_en.pdf.

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

61. Existují-li problémy, jak by se daly nejlépe vyřešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

62. Máte-li za to, že je třeba nalézt legislativní řešení, jaké by měly být hlavní prvky takového řešení? Kterých činností by se toto řešení mělo týkat a za jakých podmínek?

[Otevřená otázka]

.....
.....

63. Máte-li za to, že je třeba nalézt jiné řešení, jaké řešení by to mělo být?

[Otevřená otázka]

.....
.....

IV. Soukromé kopírování a reprografie

Podle směrnice 2001/29/ES mohou členské státy do své národní legislativy zabudovat výjimky a omezení práva na rozmnožování děl, a to pro kopie pořizované k soukromému použití a pro fotokopírování⁵⁵. Na zboží běžně používané pro tyto účely (prázdné nosiče, záznamová zařízení, fotokopírky, přenosná poslechová zařízení – např. mp3/mp4 – počítače atd.) se na národní úrovni uvalují poplatky s cílem zajistit nositelům práv náhrady za újmu, která jim vznikne tím, že některé skupiny osob produkují kopie bez jejich souhlasu (fyzické osoby, které si pořizují kopie k soukromým účelům), nebo že se kopie pořizují s použitím určité techniky (reprografie). V tomto kontextu jsou poplatky důležité pro nositele práv.

Kontinuální rozvoj digitálních technologií vyvolává otázku, zda kopírování souborů u spotřebitelů / koncových uživatelů, kteří si zakoupili obsah online – např. když si někdo koupí soubor MP3 a pořídí si od něj vícero kopií (do počítače, tabletu, mobilu) – také podléhá, nebo by mělo podléhat poplatkům za pořizování soukromých kopií. Tvrdí se, že v některých případech by nositelé práv skutečně měli na takové poplatky mít nárok, přičemž by mělo být lhostejné, že kopie pořízené koncovým uživatelem už jsou zpoplatněné tím, že poskytovatel služeb platí licenční poplatek. Tento přístup by potenciálně mohl vést k dvojitému

⁵⁵ Článek 5.2(a) a 5.2(b) směrnice 2001/29/ES.

zpoplatnění: poplatek za pořizování soukromých kopií by se vybíral navíc k licenčním poplatkům od poskytovatele služeb^{56 57}.

Průběžně také pokračuje diskuse o tom, zda se mají či nemají vybírat poplatky z určitých typů cloudových služeb, jako jsou například osobní úložiště nebo osobní videorekordéry.

64. Je podle Vašeho názoru třeba vyjasnit na úrovni EU rozsah a uplatnění výjimek pro soukromé kopírování a reprografii⁵⁸ v digitálním prostředí?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

65. Jestliže si koncoví uživatelé v rámci služby pokryté licencí od nositelů práv pořizují digitální kopie pro soukromé použití a jestliže tím nositelům licencí vzniká jen nepatrná újma, měly by se z těchto kopií platit poplatky za soukromé kopírování?⁵⁹

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

66. Jak by změny poplatků při aplikaci na online služby (např. na služby založené na cloud computingu, které mimo jiné umožňují uživatelům, aby měli kopie na vícero zařízeních) ovlivnily vývoj a fungování nových obchodních modelů na jedné straně a příjmy nositelů práv na druhé straně?

[Otevřená otázka]

.....
.....

67. Spatřovali byste přidanou hodnotu v tom, kdyby poplatky byly zřetelně uvedeny na fakturách za produkty, na které se poplatky vztahují?⁶⁰

ANO – Laskavě vysvětlete

⁵⁶ Sdělení “Uvolnění potenciálu cloud computingu v Evropě”, KOM(2012) 529 v konečném znění.

⁵⁷ Tyto otázky byly řešeny v doporučeních, která vyvodil António Vitorino ze zprostředkovatelského procesu v otázce poplatků za soukromé kopírování a reprografii. Doporučení lze nalézt na této stránce: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/130131_levies-vitorino-recommendations_en.pdf.

⁵⁸ Článek 5.2(a) a 5.2(b) směrnice 2001/29/ES.

⁵⁹ Tato otázka byla také řešena v doporučeních, která vyvodil António Vitorino ze zprostředkovatelského procesu v otázce poplatků za soukromé kopírování a reprografii.

⁶⁰ Tato otázka byla také řešena v doporučeních, která vyvodil António Vitorino ze zprostředkovatelského procesu v otázce poplatků za soukromé kopírování a reprografii.

.....
.....
 NE – Laskavě vysvětlete
.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

Národní systémy se různí. Zpoplatňují se různé produkty a používají se různé tarify. Tím vznikají překážky, které znesnadňují volný oběh zboží a služeb na jednotném trhu. Mnohé členské státy zároveň nadále umožňují aplikaci poplatků za soukromé kopírování na všechny transakce bez rozdílu a je jim lhostejné, komu se produkt zatížený poplatkem prodává (zda například fyzické osobě nebo firmě). Zde je třeba připomenout, že ne všechny členské státy mají systémy ex ante výjimek a/nebo ex-post úhrad k nápravě podobných situací a k omezení nepatřičných plateb⁶¹.

68. *Zažili jste situaci, kdy při přeshraniční transakci bylo nutné zaplatit zbytečné poplatky, nebo jeden poplatek zaplatit dvakrát, nebo nastaly jiné překážky vůči volnému pohybu zboží nebo služeb?*

ANO – Laskavě specifikujte typ transakce a uveďte procento zbytečných plateb. Uveďte také, jak by situaci mohly pomoci řešit systémy ex ante výjimek a/nebo ex-post úhrad.

.....
.....
 NE – Laskavě vysvětlete
.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

69. *Jaký podíl (%) produktů podléhajících poplatku se prodává jiným subjektům než fyzickým osobám pro účely jednoznačně bez souvislosti se soukromým kopírováním? Vedou kterékoli z těchto transakcí ke zbytečným platbám? Laskavě uveďte příklad a k němu podrobné vysvětlení (typ produktů, typ transakcí, zainteresované subjekty apod.).*

[Otevřená otázka]

.....
.....
70. *Kde takové zbytečné platby vznikají, jaký podíl obchodů postihují? Do jaké míry by k nápravě situace mohly přispět systémy a priori výjimek a/nebo ex post úhrad?*

[Otevřená otázka]

.....
.....

⁶¹ Tato otázka byla také řešena v doporučeních, která vyvodil António Vitorino ze zprostředkovatelského procesu v otázce poplatků za soukromé kopírování a reprografii

71. Jestliže jste zjistili konkrétní problémy s fungováním současného poplatkového systému, jak nejlépe by se tyto problémy daly řešit?

[Otevřená otázka]

.....
.....

V. Spravedlivá odměna pro autory a výkonné umělce

Autorskoprávní *acquis* EU přiznává autorům a výkonným umělcům řadu výlučných práv, a v případě výkonných umělců, jejichž výkony jsou zachyceny ve zvukovém záznamu, přiznává práva na odměnu. V autorskoprávní legislativě EU není mnoho ustanovení, která upravují *převod* práv z autorů nebo výkonných umělců na producenty⁶², nebo která stanovují, kdo je nositelem práv, jestliže dílo nebo jiný předmět ochrany vznikne v rámci zaměstnaneckého poměru⁶³. Jde o oblast, jejíž regulace byla tradičně ponechávána na členských státech. V přístupech k regulaci tedy existují značné rozdíly. Podstatné rozdíly jsou také mezi jednotlivými tvůrčími odvětvími.

Nadále trvá znepokojení, že autoři a výkonní umělci nejsou dostatečně odměňováni, což platí zejména (ne však výlučně) o online užití jejich děl a výkonů. Mnozí se domnívají, že ekonomický přínos nových forem užití není spravedlivě rozdělen po celé délce hodnotového řetězce. Běžně se také připomínají problémy související se smluvní praxí, s mechanismy vyjednávání, s právní domněnkou převodu práv, s ustanoveními o vykoupení podílu [buy-out clauses] a s nemožností ukončit smlouvy. Některé zainteresované subjekty jsou přesvědčeny, že ustanovení na národní úrovni k napravení situace nestačí a že je třeba věc řešit na úrovni EU.

72. [Především jste-li autor/výkonný umělec:] Jaký nejlepší mechanismus (nebo kombinace více mechanismů) zajistí, abyste dostávali odpovídající odměnu za užití svých děl a výkonů?

[Otevřená otázka]

.....
.....

73. Existuje potřeba přijmout opatření na úrovni EU (např. zakázat určitá ustanovení ve smlouvách)?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete, proč

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

⁶² Viz např. směrnice 92/100/EHS, článek 2(4)-(7).

⁶³ Viz např. článek 2.3 směrnice 2009/24/ES, článek 4 směrnice 96/9/ES.

74. Domníváte-li se, že současná pravidla nejsou účinná, co byste navrhovali k řešení zjištěných nedostatků?

[Otevřená otázka]

.....
.....

VI. Respektování práv

Směrnice 2004/48/ES⁶⁴ stanovuje harmonizovaný rámec k občanskoprávnímu prosazování práv duševního vlastnictví včetně autorského práva a práv s ním souvisejících. Komise k tomuto textu vedla rozsáhlé konzultace⁶⁵. Objevují se pochybnosti, zda i nyní v digitálním věku některá ustanovení této směrnice zajišťují dostatečný respekt k autorským právům. Na jedné straně se zdá, že k řešení náročných výzev spojených s šířením digitálního obsahu po internetu nejsou současná opatření dostačující, a na druhé straně se mnozí obávají o existující rovnováhu mezi uplatňováním autorského práva a ochranou základních lidských práv, především pak práva na soukromí a na ochranu údajů. Není pochyb o tom, že v případě porušení autorského práva musí být po ruce opatření k vynucení práva, ale mohla by se navrhnout i opatření na podporu respektování autorského práva v případech, kdy se protiprávně nabytý obsah užívá ke komerčním účelům⁶⁶. Jedním ze způsobů, jak takový návrh realizovat, bude vyjasnění role zprostředkujících poskytovatelů služeb v infrastruktuře duševního vlastnictví⁶⁷. Zároveň by mohlo dojít k vyjasnění pojmů pro respektování soukromí a ochranu dat soukromých uživatelů.

75. Měla by se posílit účinnost občanskoprávního systému vynucování práva v EU pro případy, kdy jsou autorská práva porušena s komerčním záměrem?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

76. Především: je nynější právní rámec natolik jednoznačný, že umožňuje dostatečné zapojení zprostředkujících poskytovatelů služeb (např. poskytovatelů internetových služeb, zprostředkovatelů reklamy, poskytovatelů platebních služeb, registrátorů doménových jmen

⁶⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.

⁶⁵ Více informací na webové stránce: http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/směrnice/index_en.htm

⁶⁶ Například, když se protiprávně nabytý obsah nabízí na webových stránkách generujících reklamní výnosy, jejichž objem závisí na návštěvnosti stránek.

⁶⁷ Toto vyjasnění by nemělo mít vliv na režim odpovědnosti zprostředkujících poskytovatelů služeb podle Směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu, který zůstává beze změny.

apod.) do zamezování případů porušení autorského práva s komerčním záměrem? Ne-li, jaká účelná opatření by mohla podpořit spolupráci zprostředkujících poskytovatelů?

[Otevřená otázka]

.....
.....

77. Dokáže nynější občanskoprávní rámec pro vynucování práva zajistit a udržet správnou rovnováhu mezi právem autorů a výkonných umělců na respektování jejich autorských práv a právem ostatních subjektů například na ochranu soukromí a osobních dat?

ANO – Laskavě vysvětlete

.....
.....

NE – Laskavě vysvětlete

.....
.....

ŽÁDNÝ NÁZOR

VII. Jednotná ochrana autorského práva v EU

Myšlenka na zavedení jednotné unijní ochrany autorského práva už v debatách o autorském právu rezonuje po nějakou dobu. Názory na výhodnost a proveditelnost tohoto záměru se různí. Jednotná ochrana by celou oblast autorského práva v EU zcela harmonizovala a nahradila by příslušnou národní legislativu. Existoval by jen jeden unijní systém ochrany a zmizela by země národních práv. Někteří se domnívají, že to je jediný možný způsob, jak zajistit opravdový jednotný trh s obsahem, který je chráněn autorským právem. Jiní ale věří, že téhož cíle se dá dosáhnout zajištěním vyšší úrovně harmonizace s tím, že si právní systémy členských států ponechají určitou míru flexibility a specifičnosti.

78. Měla by EU usilovat o zavedení jednotné ochrany autorského práva jako prostředku k nastolení konzistentního rámce pro práva a výjimky kolem autorských práv v celé EU i jednotného rámce pro vynucování těchto práv?

ANO

NE

ŽÁDNÝ NÁZOR

79. Měl by to být další krok ve vývoji autorského práva v EU? Dá se podle současných rozdílů v legislativě jednotlivých členských států soudit, že půjde o dlouhodobější projekt?

[Otevřená otázka]

.....
.....

VIII. Jiné otázky

Uvedený dotazník má být prostředkem pro získání komplexních konzultačních podkladů k nejdůležitějším otázkám souvisejícím se současným právním rámcem pro oblast autorského práva v EU. Máte-li za to, že některá důležitá fakta byla opomenuta, budeme rádi, když nás na ně upozorníte, aby jim v budoucnu mohla být věnována potřebná pozornost.

80. Existují v souvislosti s právním rámcem pro oblast autorského práva v EU jakékoli další důležité záležitosti? Laskavě vysvětlete a uveďte, jak by se měly řešit.

[Otevřená otázka]

.....
.....